

Aizkraukles novada pašvaldība

PĻAVIŅU VIDUSSKOLA

izglītības iestādes reģ. Nr. 4513903465

Daugavas iela 101, Pļaviņas, Aizkraukles novads, LV - 5120, tālr. 65133844, e-pasts skola@png.edu.lv

Pļaviņās

APSTIPRINĀTS

ar Pļaviņu vidusskolas direktores

05.04.2022. rīkojumu Nr. 1.1.-8/22/90

Kārtība, kā Pļaviņu vidusskolas direktors un darbinieki rīkojas, ja tiek konstatēta fiziska vai emocionāla vardarbība pret izglītojamo vai izglītojamā agresīva rīcība

2022. gada 5. aprīlī

Nr. 1.3.-8/4

Izdoti saskaņā ar Ministru kabineta 24.11.2009. noteikumu Nr. 1338 „Kārtība, kādā nodrošināma izglītojamo drošība izglītības iestādēs un to organizētajos pasākumos” 6.5. apakšpunktu

I Vispārīgie jautājumi

1. Kārtības par Pļaviņu vidusskolas (turpmāk - Skolas) direktora un darbinieku rīcību, ja tiek konstatēta fiziska vai emocionāla vardarbība pret izglītojamo (turpmāk – kārtība), mērķis ir novērst fizisku vai emocionālu vardarbību pret izglītojamo, radot vidi laba un godīga cilvēka attīstībai.
2. Kārtība nosaka, kā tiek konstatēti un risināti konflikti vai vardarbība starp izglītojamajiem, starp izglītojamo un pedagogu vai Skolas darbinieku, kā arī starp pedagogiem un vecākiem (vismaz viens likumiskais pārstāvis) par izglītojamo pārkāpumu gadījumiem. Kārtība arī nosaka konkrētas darbības, kas izstrādātas konflikta situāciju risināšanai, kā arī prevencijas pasākumus gadījumos, kad izglītojamais bez attaisnojoša iemesla neapmeklē Skolu saistībā ar iespējamu vardarbību pret sevi.
3. Vardarbības pret izglītojamo novēršanai Skola papildus ievēro 2009. gada 22. decembra Ministru kabineta noteikumus Nr. 1631 *Kārtība, kādā nepieciešamo palīdzību sniedz bērnam, kurš cietis no prettiesiskām darbībām*, kas nosaka veicamos pasākumus, gadījumos, kad pastāv aizdomas par iespējamiem bērnu tiesību pārkāpumiem saistībā ar vardarbību pret izglītojamo.
4. Darbā ar izglītojamo problēmsituāciju risināšanu tiek ievērota konfidencialitāte. Saskaņā ar Bērnu tiesību aizsardzības likumā noteikto, informācija, ko par izglītojamo ieguvis Skolas darbinieks, ir ierobežotas pieejamības, un ziņas, kas jebkādā veidā varētu kaitēt izglītojamā turpmākajai attīstībai vai viņa psiholoģiskā līdzsvara saglabāšanai, nav izpaužamas. Visi ar konfliktu izmeklēšanu saistītie dokumenti glabājas pie sociālā pedagoga.
5. Kārtībā izmantotie jēdzieni:
  - 5.1. konflikts - pretēju vēlmju, interešu, viedokļu, pozīciju un mērķu sadursme, sacensība vai ķīviņš starp atšķirīgi domājošiem indivīdiem;
  - 5.2. fiziska vardarbība - izglītojamā veselībai vai dzīvībai bīstams apzināts spēka pielietojums;

- 5.3. emocionālā vardarbība - izglītojamā garīgo vajadzību ignorēšana, pašcieņas aizskaršana vai psiholoģiskā ietekmēšana, negatīvi ietekmējot viņa emocionālo attīstību.
- 5.4. agresīva rīcība – asi reaģē uz kaut ko, ātri uzbrūn neatbilstoši situācijai, nespēj savaldīt dusmas, sāk mētāt lietas, vāji reaģē uz ierobežojumiem, izturas rupji, bojā citu izglītojamo personīgās mantas, zagšana, dedzināšana, melošana, izvairīšanās no skolas vai bēgšana no mājām.

II Konflikti starp izglītojamajiem

6. Ja konstatēts konflikts starp izglītojamajiem, kura laikā saskatāma fiziska vai emocionāla vardarbība, tiek veiktas šādas darbības:
  - 6.1. jebkurš Skolas darbinieks vai atbalsta personāls uzklausa konfliktā iesaistīto izglītojamo viedokli par notikušo un mēģina rast risinājumu;
  - 6.2. ja konflikta situācija nav atrisināma, tad skolas darbinieks vai atbalsta personāls informē Skolas direktoru, iesniedzot rakstisku situācijas aprakstu;
  - 6.3. Skolas direktors nosaka personu, kura atbild par izglītojamo vecāku informēšanu par konfliktu;
  - 6.4. Skolas direktors aicina uz sarunu konfliktā iesaistīto izglītojamo vecākus un atbalsta personālu, lai atrisinātu radušos konfliktsituāciju;
  - 6.5. Skola ir tiesīga ierobežot izglītojamo tiesības uz privātīpašuma neaizskaramību gadījumos, ja tiek apdraudētas konfliktā iesaistītā izglītojamā vai citu izglītojamo intereses;
  - 6.6. ja konfliktsituācijā iesaistītās puses nevar rast risinājumu, tad Skolas direktors piesaista citu dienestu speciālistus.

III Skolas direktora rīcība, ja izglītojamais apdraud savu vai citu personu drošību, veselību vai dzīvību

7. Ja izglītojamais Skolā apdraud savu vai citu personu drošību, veselību vai dzīvību:
  - 7.1. pedagogs/darbinieks informē direktoru par izglītojamā uzvedību;
  - 7.2. Skolas direktors nodrošina izglītojamam, kurš apdraud savu vai citu personu drošību, veselību vai dzīvību, mācības citā telpā sociālā pedagoga, izglītības psihologa vai cita pedagoga klātbūtnē. Mācības citā telpā var ilgt no vienas mācību stundas līdz mācību dienas beigām;
  - 7.3. Skolas direktors rakstiski (papīra vai elektroniska dokumenta formā) nosūta izglītojamā vecākiem informāciju par izglītojamā uzvedību un nepieciešamo vecāku sadarbību ar Skolu;
  - 7.4. Skolas direktors rīkojumā nosaka atbalsta personāla pienākumus, lai veicinātu turpmāko sadarbību ar izglītojamo un vecākiem un izstrādātu atbalsta pasākumus atbilstoši izglītojamā vajadzībām un situācijai;
  - 7.5. Skolas direktoram ir tiesības pieaicināt nepieciešamos speciālistus, lai nodrošinātu uzlabojumus izglītojamā uzvedībā un mācībās;
  - 7.6. Skolas dibinātājs nodrošina atbalsta personāla pakalpojumus, ja Skolā nav šādu speciālistu.
8. Ja izglītojamā uzvedībā nav uzlabojumu un vecāki nevēlas sadarboties ar Skolu, bet situācijas risināšanā vēlas iesaistīt citus speciālistus, Skolas direktors par esošo situāciju rakstiski informē atbildīgo pašvaldības institūciju.

IV Konflikts starp izglītojamo un Skolas darbinieku

9. Ja noticis konflikts starp izglītojamo un Skolas darbinieku, kura laikā saskatāma fiziska vai emocionāla vardarbība pret Skolas darbinieku, tiek veiktas šādas darbības:
  - 9.1. darbinieks vēršas pie Skolas direktora ar rakstisku iesniegumu ar situācijas aprakstu;
  - 9.2. Skolas direktors sazinās ar izglītojamā vecākiem un veic pārrunas, pēc nepieciešamības arī klātienē Skolas telpās;
  - 9.3. Skolas direktors organizē sarunu ar konfliktā iesaistītajām pusēm, nepieciešamības gadījumā situācijas risināšanai pieaicina atbalsta personāla pārstāvi.
10. Ja noticis konflikts starp izglītojamo un Skolas darbinieku, kura laikā izglītojamais informējis savus vecākus un vecāki Skolas darbinieka rīcību novērtējuši kā nepedagoģisku vai neētisku, tiek veiktas šādas darbības:
  - 10.1. Skolas direktora klātbūtnē vecāki veic pārrunas ar Skolas darbinieku, kurš ir iesaistīts konflikta situācijā;
  - 10.2. ja vecāki ar Skolas darbinieku konflikta situāciju nevar atrisināt, tad:
    - 10.2.1. izglītojamā vecāki raksta iesniegumu par notikušo Skolas direktoram detalizētai izvērtēšanai;
    - 10.2.2. Skolas direktors pieprasa rakstisku paskaidrojumu Skolas darbiniekam;
    - 10.2.3. Skolas direktors uz rīkojuma pamata izveido komisiju, kuras sastāvā bez Skolas direktora ir vēl vismaz 1 Skolas darbinieku pārstāvis un 1 atbalsta personāla pārstāvis, un izvērtē konfliktu;
    - 10.2.4. tiek veiktas pārrunas atsevišķi ar izglītojamā vecākiem un Skolas darbinieku; ja nepieciešams, abas konfliktsituācijā iesaistītās puses ir tiesīgas pieaicināt Aizkraukles novada pašvaldības, Bāriņtiesas, Sociālā dienesta vai Valsts policijas pārstāvi;
    - 10.2.5. pēc notikuma izvērtēšanas Skolas direktoram ir tiesības pielietot disciplinārsodu atbilstoši ārējo normatīvo dokumentu regulējumam;
    - 10.2.6. ja netiek konstatēta Skolas darbinieka vainojama rīcība, Skola nosūta motivētu skaidrojumu par darbinieka darbības izvērtējumu un atbilstību attiecīgiem normatīvajiem aktiem un ētikas principiem.
11. Ja noticis konflikts starp izglītojamo un Skolas darbinieku, kurā Skolas darbinieks ir pieļāvis jebkāda veida vardarbību - fizisku vai emocionālu, nolaidību vai cita veida izturēšanos, kas apdraud vai var apdraudēt izglītojamā veselību, dzīvību, attīstību vai pašcieņu, tiek veiktas šādas darbības:
  - 11.1. nepieciešamības gadījumā izglītojamajam nekavējoties tiek sniegta psiholoģiskā vai medicīniskā palīdzība;
  - 11.2. notikuma aculiecinieki informē Skolas direktoru par notikušo;
  - 11.3. Skolas direktors nekavējoties telefoniski informē izglītojamo vecākus par notikušo;
  - 11.4. darbinieku, kurš ir pieļāvis iespējamo vardarbību, Skolas direktors ar rakstisku rīkojumu atstādina no amata pienākumu pildīšanas;
  - 11.5. no darbinieka, kurš pieļāvis iespējamo vardarbību, Skolas direktors pieprasa rakstisku paskaidrojumu;
  - 11.6. situācijas noskaidrošanai tiek pieprasīts rakstisks paskaidrojums no notikuma aculieciniekiem;
  - 11.7. Skolas direktors tās pašas dienas laikā ziņo policijai, bāriņtiesai vai citai bērnu tiesību aizsardzības institūcijai par jebkādu vardarbību, noziedzīgu nodarījumu vai administratīvo pārkāpumu pret bērnu, vai citādu apdraudējumu;

- 11.8. Skolas direktors nozīmē komisiju situācijas izvērtēšanai, pieaicinot Aizkraukles novada bērnu tiesību aizsardzības speciālistu.

V Skolas direktora un pedagogu rīcība gadījumā, ja izglītojamais bez attaisnojoša iemesla neapmeklē Skolu, un ir aizdomas par iespējamu vardarbību

12. Gadījumos, kad izglītojamais bez attaisnojoša iemesla neapmeklē Skolu, tiek veiktas šādas darbības:
  - 12.1. klases audzinātājs sazinās ar vecākiem, lai noskaidrotu kavējumu cēloni;
  - 12.2. kad izglītojamais ierodas Skolā, klases audzinātājs uzklausa viņa viedokli par situāciju;
  - 12.3. klases audzinātājs sadarbībā ar citiem Skolas pedagogiem veic izglītojamā novērošanu klasē;
  - 12.4. situācijas, par kurām pedagogs vai Skolas darbinieks nekavējoties ziņo sociālajam pedagogam un Skolas direktoram:
    - 12.4.1. aizdomas, ka izglītojamais cieš no emocionālas, fiziskas vai seksuālas vardarbības;
    - 12.4.2. saņemta informācija, ka izglītojamais nav nakšņojis mājās;
    - 12.4.3. ir pamanīts, ka izglītojamā uzvedība izmainījies (piemēram, uzvedība kļuvusi izaicinoša, rupja, izglītojamais noslēdzies sevī, ir drūms);
    - 12.4.4. ir pamanīts, ka izglītojamajam nav sezonai piemērots apģērbs, mācību līdzekļi, vai arī izglītojamais nav ēdis.
13. Ja vecāki par problēmsituāciju ir informēti gan telefoniski, gan E-klases sarakstē, bet neattaisnotie kavējumi turpinās, klases audzinātājs nedēļas laikā rakstiski informē Skolas sociālo pedagogu un Skolas direktoru.
14. Sociālais pedagogs sadarbībā ar Skolas atbalsta personālu, klases audzinātāju un vecākiem analizē izglītojamā neattaisnoto kavējumu cēloņus, izmantojot gan izglītojamā rakstveida paskaidrojumus, gan individuālas sarunas. Sociālais pedagogs var veikt mājas apmeklējumus.
15. Darba gaitā tiek izvērtēti vairāki iespējamie problēmas cēloņi, kas var būt saistīti ar:
  - 15.1. problēmām Skolā;
  - 15.2. izglītojamā individuālo situāciju (veselības problēmas, mācību un uzvedības traucējumi, individuālas problēmas jeb pārdzīvojumi, kas saistīti ar attīstības vai traumatisko krīzi, u.c.);
  - 15.3. problēmām ģimenē.
16. Pēc informācijas apkopošanas tā tiek nodota Skolas direktoram, kurš tālāk lemj par saziņu ar izglītojamā vecākiem un atbildīgo bērnu tiesību aizsardzības iestāžu piesaisti situācijas noregulēšanai.

VI Skolas direktora un darbinieku rīcība gadījumā, ja ir saņemta informācija vai ir aizdomas par fizisku, emocionālu, seksuālu vardarbību vai vecāku nolaidību izglītojamā ģimenē

17. Ja Skolas darbinieks ir saņēmis informāciju no izglītojamā vai jebkuras citas personas par iespējamo vardarbību izglītojamā ģimenē, rīcības kārtība ir šāda:
  - 17.1. darbinieks informē Skolas direktoru par notikušo;
  - 17.2. Skolas direktors informē Aizkraukles novada bāriņtiesu un Valsts policiju.

VII Kārtība, kā izglītojamie tiek iepazīstināti ar kārtību

18. Ne retāk kā reizi gadā ar šo kārtību klases audzinātājs iepazīstina izglītojamos klases stundā. Par drošības noteikumu noklausīšanās faktu, klases audzinātājs veic ierakstu klases skolēnu drošības instruktāžu lapās, norādot drošības noteikumu nosaukumu. Skolēni iepazīšanos ar noteikumiem apliecina ar ierakstu "Iepazinos", norādot datumu un parakstu. Ja izglītojamais tiek instruēts atsevišķi no klases, viņš iepazīšanos ar noteikumiem apliecina ar ierakstu "Iepazinos", norādot datumu un parakstu klases skolēnu drošības instruktāžu lapās. Kārtība tiek pārskatīta un pārrunāta papildus pēc vajadzības.

VIII Pārejas noteikumi

19. Ar šīs kārtības stāšanos spēkā atzīt par spēku zaudējušu ar 28.06.2019. direktores rīkojumu apstiprināto „Pļaviņu novada ģimnāzijas kārtību par direktora un pedagogu rīcību, ja tiek konstatēta fiziska vai emocionāla vardarbība pret izglītojamo” (28.06.2019., Nr. 1.3.-8/3).